

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2013

Summary in Slovak

Read the full book on: 10.1787/agr_outlook-2013-en

Výhľad OECD-FAO v oblasti poľnohospodárstva na rok 2013

Zhrnutie v slovenčine

Stúpajúci dopyt pomáha rozvojovým krajinám: Svetové poľnohospodárstvo už celé desaťročia charakterizujú politicky stimulované prebytky výroby v industrializovaných krajinách a stagnujúci rast v rozvojových krajinách. Politické reformy a hospodársky rast na celom svete menia základné vzorce ponuky a dopytu, a tak premieňajú poľnohospodárstvo na sektor, ktorý sa viac riadi trhom a prináša investičné príležitosti. Očakáva sa, že podiel rozvojových krajín na celosvetovej produkcii sa zvýši a že práve u nich narastie vývoz najviac.

Pomalší rast výroby: Predpokladá sa, že celosvetová poľnohospodárska výroba, ktorou sa tento výhľad zaoberá, bude každoročne rásť priemerne o 1,5 %, kým v minulom desaťročí to bolo o 2,1 %. Očakáva sa tiež, že tento pomalší rast budú vykazovať všetky plodínové sektory aj živočíšna výroba. Tieto trendy odzrkadľujú zvyšujúce sa náklady, stále nižšiu dostupnosť zdrojov a zvyšovanie tlakov na ochranu životného prostredia, u ktorých sa očakáva, že zabrzdia reakciu ponuky prakticky vo všetkých regiónoch.

Inflácia cien potravín sa spomalila: Súvis medzi cenami komodít a tým, čo spotrebiteľia skutočne zaplatia za potraviny, väčšinou nie je priamy. Hoci teda ceny komodít zostávajú vysoké, existujú náznaky, že inflácia cien potravín pre spotrebiteľov poľavuje. Cenová dostupnosť potravín však zostáva problémom, keďže výdavky na potraviny tvoria 20 až 50 alebo aj viac percent celého rozpočtu domácností v rozvojových krajinách.

Trhy odzrkadľujú rozdelenie globálneho hospodárstva: Hoci sú poľnohospodárske trhy relatívne odolné voči hospodárskym poklesom, naďalej odzrkadľujú dosah dvojrychlostného svetového hospodárstva so slabým oživením v rozvinutých krajinách a silným rastom v mnohých rozvojových krajinách. Stúpajúce ceny ropy sú pri cenových predpovediach dôležitým, ale nepredvídateľným činiteľom. Očakáva sa, že devalvácia amerického dolára zníži relatívnu konkurencieschopnosť ostatných vývozcov a zároveň zvýši kúpnu silu mnohých dovozcov.

Ceny budú v strednodobom horizonte stúpať: Ceny komodít sú v súčasnosti historicky najvyššie. Ceny plodín by mali v blízkej dobe v dôsledku zlepšenia výroby klesnúť, ale ceny mäsa zostanú z dôvodu nízkych zásob vysoké. Očakáva sa, že dlhodobejšie ceny plodín aj živočíšnych produktov budú stúpať spolu s cenou mäsa, rýb a biopalív, ktorá bude stúpať prudkejšie.

Ceny prispôsobené inflácii zostávajú vysoké: Očakáva sa, že u väčšiny komodít, na ktoré sa tento výhľad vzťahuje, budú priemerné reálne ceny v období rokov 2013 až 2022 omnoho vyššie ako v období rokov 2003 až 2012. Priemerné reálne ceny v ďalšom desaťročí by však mali byť nižšie ako maximálna posledných rokov.

Spotreba porastie: Spotreba všetkých produktov, na ktoré sa tento výhľad vzťahuje, bude v rozvojových krajinách stúpať, hoci nižším tempom, v dôsledku narastajúcej populácie, vyšších príjmov, urbanizácie a zmien vo stravovacích návykoch. Očakáva sa, že spotreba na hlavu najrýchlejšie porastie vo východnej Európe a strednej Ázii a potom v Latinskej Amerike a zvyšku Ázie.

Poľnohospodársky obchod naďalej rastie: Rozvíjajúce sa ekonomiky budú mať na raste obchodu veľký podiel a budú vyvážať väčšinu obilnín, ryže, olejnatých semien, rastlinného oleja, cukru, hovädziny, hydiny a rýb. Podiel krajín OECD na obchode bude naďalej klesať, ale zostanú najväčším vývozcom pšenice, bavlny, bravčového a ovčieho mäsa a väčšiny mliekarenských produktov.

Neisté výhľady: Najväčšou hrozbou pre svetovú potravinovú bezpečnosť zostávajú deficity výroby, nestálosť cien a prerušenie obchodovania, a to najmä v dôsledku nízkych zásob. Rozsiahle sucho, aké v roku 2012 postihlo USA alebo krajiny SNS, a k tomu nízke zásoby by mohli zdvihnúť ceny plodín o 15 až 40 %. Ďalším zdrojom neistoty sú ceny energií, ktoré ovplyvňujú trhy s biopalivami aj vstupné náklady. Svetový obchod je na premenlivosť výnosu a makroekonomické činitele ešte citlivejší ako výroba.

Zameranie na Čínu: Toto vydanie výhľadu sa osobitnejšie zaoberá Čínou, ktorej agropotravinársky priemysel rýchlo rastie. Vzhľadom na obmedzenia výroby a stúpajúci dopyt bude Čína v budúcnosti pravdepodobne dovážať viac potravín, ale celkovo sa očakáva, že zostane sebestačná, pokiaľ ide o hlavné plodiny.

Predpokladá sa, že tempo rastu spotreby Číny bude rýchlejšie ako tempo rastu jej výroby iba o 0,3 % ročne, podobne ako tomu bolo v minulom desaťročí. Preto sa očakáva ďalšie, ale len mierne otváranie poľnohospodárskeho priemyslu Číny, hoci tieto vyhliadky sa líšia podľa jednotlivých komodít.

Čína si stanovila potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť v produkcii ryže a pšenice za politickú prioritu. Medzi rokmi 1978 a 2011 narástol jej poľnohospodársky výstup takmer päťnásobne. V posledných rokoch však ceny potravín stúpajú a očakáva sa, že výstup sa pre slabnúcu dostupnosť zdrojov a pracovnej sily zníži.

Vďaka lepšej dostupnosti potravín a vyšším príjmom sa značne zlepšila potravinová bezpečnosť, keď počet trpiacich podvýživou klesol od roku 1990 o takmer 100 miliónov, hoci počet obyvateľov sa zvýšil o 200 miliónov. Zníženie počtu ľudí trpiacich podvýživou zostáva aj naďalej jedným z najdôležitejších cieľov.

Medzi rokmi 2001 a 2012 sa čínsky dovoz a vývoz v oblasti poľnohospodárstva zvýšil z 27,9 miliardy USD na 155,7 miliardy USD. Závislosť Číny od dovozu sa zdvojnásobila z 6,2 % na 12,9 % a jej čistý obchodný deficit v oblasti poľnohospodárstva a potravín zostal v roku 2012 na úrovni 31 miliárd USD.

Medzi hlavné neistoty v Číne patrí udržateľnosť vysokej úrovne hospodárskeho rastu, lepšia dostupnosť zdrojov pre výrobu a potenciál zvýšenia premenlivosti výroby pri rastúcej nepredvídateľnosti klímy.

Predpovede pre svetové komodity do roku 2022

- **Obilniny:** Očakáva sa, že výroba sa bude každoročne zvyšovať o 1,4 %, pričom 57 % celého rastu zaznamenajú rozvojové krajiny. Najväčším vývozcom ryže bude Thajsko a hneď za ním Vietnam, kým Spojené štáty zostanú najväčším vývozcom pšenice a obilnín.
- **Olejiny:** Výroba by mala rásť ešte rýchlejšie ako v prípade obilnín. Palmový olej by si na celkovej produkcii rastlinných olejov mal zachovať stabilný 34 % podiel.
- **Cukor:** Očakáva sa, že výroba sa bude každoročne zvyšovať aspoň o 2 % a najväčšími výrobcami budú Brazília a India. Medzi najväčších spotrebiteľov cukru budú naďalej patriť rozvojové krajiny.
- **Bavlna:** Na trhu budú mať ešte väčší podiel umelé vlákna. Očakáva sa, že produkcia bavlny v Indii sa zvýši o 25 % a India sa stane najväčším producentom bavlny na svete.
- **Etanol:** Očakáva sa, že výroba sa zvýši o takmer 70 % a výroba bionafty bude rásť ešte rýchlejšie, hoci z nižšej úrovne. Predpokladá sa, že do roku 2022 sa na výrobu bionafty spotrebuje 28 % celkovej svetovej produkcie cukrovej trstiny, 15 % rastlinných olejov a 12 % obilnín.
- **Mäso:** Podľa očakávania budú rozvojové krajiny tvoriť 80 % rastu svetovej produkcie. Spotreba rastu mäsa na hlavu sa spomalí, keďže väčšina rozvojových ekonomík sa blíži k úrovňam rozvinutých krajín.
- **Mliekarenské produkty:** Očakáva sa, že rozvojové krajiny budú tvoriť 74 % svetového nárastu mliečnej produkcie. Aj tak sa však predpokladá, že spotreba v rozvojových krajinách bude rásť

rýchlejšie ako výroba a najväčšími vývozcami budú USA, Európska únia, Nový Zéland, Austrália a Argentína.

- Rybolov: Očakáva sa, že produkcia rýb z rybolovu stúpne len o 5 %, ale z akvakultúry o 35 %. Do roku 2015 by akvakultúra mala prekonať rybolov ako hlavný zdroj rýb pre ľudskú spotrebu.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD/FAO (2013), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2013-en